

Protokollat i faglig voldgift

Foreningen af mejeriledere og funktionærer
(advokat Mogens Juhl)
mod
Mejeriernes Arbejdsgiverforening
(advokat Birgitte Dember)

(vedrørende fortolkning af forskellige udtryk i parternes overenskomster for driftsledere og arbejdsledere)

Den 23. juni 2010 afholdtes forhandling i ovennævnte sag med Jens Harboe, Klaus Mathiesen, Niels J. Andreasen og Finn J. Kemp som partsudpegede voldgiftsmedlemmer og undertegnede næstformand i Arbejdsretten Niels Waage som formand og opmand.

Under voldgiftsbehandlingen nedlagde klageren følgende endelige påstande:

1.

Indklagede tilpligtes at anerkende, at indklagedes medlemmer er forpligtet til med de af klagerens medlemmer, der er omfattet af overenskomsterne for driftsledere og arbejdsledere, at gennemføre lønforhandling i 2010 i overensstemmelse med overenskomst for driftsledere § 3, stk. 1, henholdsvis overenskomst for arbejdsledere § 2, stk. 1.

2.

Indklagede tilpligtes at anerkende, at ved udtrykket "virksomhedens", jf. overenskomst for driftsledere § 3, stk. 2, og overenskomst for arbejdsledere § 2, stk. 3, forstås det produktionsanlæg, som driftslederne henholdsvis arbejdslederne hver især individuelt har deres arbejdsplads på.

3.

Indklagede tilpligtes at anerkende, at ved udtrykket "øvrige ansatte", jf. overenskomst for driftsledere § 3, stk. 2, og overenskomst for arbejdsledere § 2, stk. 3, forstås mejeriteknikere, mejerister og andre overenskomstansatte i produktionen, men ikke kontorphonale og andre, der ikke virker i direkte tilknytning til produktionen (eller som er ansat i henhold til individuel kontrakt).

4.

Indklagede tilpligtes at anerkende, at overenskomst for driftsledere § 3, stk. 2, og overenskomst for arbejdsledere § 2, stk. 3, skal forstås således, at driftsledere og arbejdsledere hver især som grupper betraget har krav på ved overenskomstperiodens udløb

principal: mindst at have oppebåret samme procentvise lønstigning i overenskomstperioden, som de på det pågældende produktionsanlæg ansatte mejeriteknikere, mejerister og andre overenskomstansatte, der virker i direkte tilknytning til produktionen indenfor samme periode har oppebåret.

subsidiært: mindst at have oppebåret samme procentvise lønstigning i overenskomstperioden som de ansatte mejeriteknikere, mejerister og andre overenskomstansatte, der virker i direkte tilknytning til produktionen på alle indklagedes medlems produktionsanlæg indenfor samme periode har oppebåret.

5.

Indklagede tilpligtes at anerkende, at ved fordelingen af den samlede lønsum i mellem medlemmerne indbyrdes i grupperne af driftsledere og arbejdsledere skal bestemmelserne i overenskomsternes § 3, stk. 1 henholdsvis § 2, stk. 1 fortolkes således, at der sker en individuel fordeling af lønsummen, hvor der for driftsledere tages hensyn til produktionsanlæggets størrelse og ledelsesansvaret, og der for arbejdsledere tages hensyn til medarbejderens kvalifikationer, uddannelse, ansvar og indsats.

6.

Indklagede tilpligtes at anerkende, at overenskomst for driftsledere § 3, stk. 2 og overenskomst for arbejdsledere § 2, stk. 3, skal forstås således, at klagerens medlemmer hver især individuelt har krav på ved overenskomstperiodens udløb at have oppebåret samme procentvise lønstigning i overenskomstperioden, som de på det pågældende produktionsanlæg ansatte mejeriteknikere og mejerister og andre overenskomstansatte, der virker i direkte tilknytning til produktionen, indenfor samme periode har oppebåret.

Indklagede tog bekræftende til genmæle over for påstand 1 og påstod frifindelse over for klagerens øvrige påstande.

Der blev under forhandlingen givet forklaringer af Jørgen Schmidt, Søren Christensen, Morten Gass, Kaj Trier Poulsen og Lars Kaae,

Efter de partsudpegede voldgiftsmedlemmers votering tilkendegav opmanden, at en opmandskendelse ville gå ud på, at klageren ville få medhold i påstand 1, men at indklagede ville blive frifundet for klagerens øvrige påstande.

Opmanden gav følgende begrundelse for dette resultat:

”Sagen drejer sig om fortolkning af § 3, stk. 1, og stk. 2, i parternes overenskomst for driftsledere og af § 2, stk. 1, og stk. 3, i parternes overenskomst for arbejdsledere. Disse bestemmelser er sålydende

§ 3, stk. 1, og stk. 2 i overenskomsten for driftsledere:

Stk. 1. Lønnen fastsættes under hensyntagen til produktionsanlæggets størrelse og ledelsesansvaret. Lønforhandling gennemføres én gang årligt. Dog kan forhandlingen udskydes i forbindelse med aftale om deltagelse i incitamentsprogrammer.

Stk. 2. Lønningerne tilstræbes reguleret på en sådan måde, at medarbejderens indtægt ikke forringes i relation til indtægten for virksomhedens øvrige ansatte.

§ 2, stk. 1, og stk. 3 i overenskomsten for arbejdsledere:

Stk. 1. Lønnen fastsættes under hensyntagen til medarbejderens kvalifikationer, uddannelse, ansvar og indsats. Lønforhandling gennemføres én gang årligt. Dog kan forhandlingen udskydes i forbindelse med aftale om deltagelse i incitamentsprogrammer.

Stk. 3. Lønningerne tilstræbes reguleret på en sådan måde, at medarbejderens indtægt ikke forringes i relation til indtægten for virksomhedens øvrige ansatte.

Det er oplyst, at baggrunden for sagens opståen er, at Arla Foods ledelse har meldt ud, at koncernen ikke vil medvirke til en forhøjelse af lønningerne for driftsledere og arbejdsledere i 2010.

Vedr. påstand 1: Indklagede har taget bekræftende til genmæle over for klagerens påstand. Jeg vil derfor tage denne påstand til følge. Jeg er opmærksom på, at klageren finder, at Arla Foods ved ovennævnte udmelding reelt har tilsidesat den forpligtelse om gennemførelse af lønforhandling, som fremgår af påstanden. Dette er imidlertid et spørgsmål om, hvorvidt Arla Foods har gjort sig skyldig i brud på overenskomsten, hvilket voldgiftsretten ikke kan tage stilling til, således som sagen er forelagt.

Vedr. de øvrige påstande (generelt): Efter de afgivne forklaringer for voldgiftsretten lægger jeg til grund, at parterne ikke i forbindelse med tilblivelsen af de omtvistede overenskomstbestemmelser gik ud fra en fælles forståelse af disse, der svarer til den forståelse af bestemmelserne, der ligger til grund for påstandene 2-6.

Det kan heller ikke efter de afgivne forklaringer lægges til grund, at indklagede under forhandlingerne om overenskomstbestemmelserne tilkendegav, at man var enig i en forståelse af dem, der svarer til den forståelse, der ligger til grund for klagerens påstande 2-6.

Ved fortolkningen af bestemmelserne må man derfor i første række holde sig til ordlyden af bestemmelsen og den naturlige sproglige forståelse heraf, jf. f. eks. Per Jacobsen Kollektiv Arbejdsret, 5. udgave, s. 56 f.

Vedr. påstand 2: Efter min opfattelse må udtrykket ”virksomheden” i kollektiv arbejdsretlig sammenhæng forstås som den juridiske enhed, som optræder som arbejdsgiver for de pågældende lønmodtagere. Dette indebærer f. eks., at hvis en driftsleder er ansat i et selskab, der råder over flere produktionsanlæg, da er det selskabet og ikke det enkelte produktionsanlæg, der er ”virksomheden”. Den omstændighed, at de enkelte produktionsanlæg tidligere i langt videre omfang end i dag var sammenfaldende med den juridiske enhed, kan efter min opfattelse ikke føre til andet resultat. Der kan herefter ikke gives klageren medhold i påstand 2.

Vedr. påstand 3: Med hensyn til forståelse af udtrykket ”virksomheden” henvises til mine bemærkninger vedr. påstand 2. Udtrykket virksomhedens øvrige ansatte omfatter efter en naturlig sproglig forståelse klart *samtlig*e øvrige ansatte, og der er således ikke efter en ordlydsfortolkning af bestemmelsen grundlag for den indskrænkende fortolkning af udtrykket, som ligger til grund for klagerens påstand. Der ses ikke af klageren at være fremført noget andet, der kan begrunde en fravigelse af den naturlige sproglige forståelse af udtrykket ”øvrige ansatte”. Der kan herefter ikke gives klageren medhold i påstand 3.

Vedr. påstandene 4 og 6: Påstandene forudsætter, at overenskomst for driftsledere § 3, stk. 2, og overenskomst for arbejdsledere § 2, stk. 3, skal forstås således, at bestemmelserne giver

driftslederne og arbejdslederne et *retskrav* på at opnå en lønstigning, der mindst svarer til den lønstigning, der er opnået af en anden medarbejdergruppe. Det er her af afgørende betydning for fortolkningen af de to overenskomstbestemmelser, hvorledes ordet ”tilstræbes” skal forstås. Jørgen Schmidt, der repræsenterede den klagende forening ved de overenskomstforhandlinger, der førte frem til de omtvistede overenskomstbestemmelser, har forklaret, at det var foreningens udspil, at det skulle fremgå eksakt af bestemmelserne, hvor stor en lønstigning, man havde krav på. Dette krav blev imidlertid afslået af arbejdsgiverne, og man nåede herefter frem til den gældende formulering, hvorefter lønningerne ”*tilstræbes reguleret på en sådan måde, at...*”

Det forekommer klart, at hvis de omtvistede overenskomstbestemmelser var blevet formuleret, således som den klagende forening havde foreslået under overenskomstforhandlingerne, ville der have foreligget et retskrav på en bestemt lønstigning. Nu blev resultatet imidlertid, at man skulle ”*tilstræbe*” en lønstigning, og det må lægges til grund, at der hermed var tale om en realitetsændring af overenskomstbestemmelsernes indhold i forhold til foreningens udspil. En naturlig sproglig forståelse af udtrykket ”tilstræbes” viser i sammenhæng med den netop gængs forklaring om forløbet af overenskomstforhandlingerne, at foreningens ønske om at få fastslået et retskrav på en lønstigning ikke blev gennemført, men at der i stedet blev opstillet en *hensigtserklæring* om et ønskeligt resultat af lønforhandlingerne, der imidlertid ikke juridisk har forpligtet indklagede til at gå med til et bestemt udfald af forhandlingerne.

Da der herefter ikke i de omtvistede overenskomstbestemmelser findes at være et tilstrækkeligt grundlag for at anse indklagede som forpligtet som anført i påstandene 4 og 6, vil indklagede være at frifinde for disse påstande.

Vedr. påstand 5: Jeg finder som indklagede, at påstanden må forstås således, at den forudsætter, at der faktisk er en lønstigning, der skal fordeles, idet påstanden ellers ikke ses at føje noget til selve overenskomsteksten, da det naturligvis giver sig selv, at overenskomsterne skal overholde overenskomsten. Idet jeg henviser til mine bemærkninger vedr. påstandene 4 og 6, hvoraf fremgår, at jeg ikke finder, at de omtvistede overenskomstbestemmelser giver den klagende forening noget *retskrav* på nogen lønstigning, og da det således ikke kan forudsættes, at der i ethvert tilfælde vil være en lønstigning at fordele, tages indklagedes frifindelsespåstand til følge.”

De partsudpegede medlemmer af voldgiftsretten afsluttede herefter sagen forligsmæssigt i overensstemmelse med opmandens tilkendegivelse og aftalte, at denne i skriftlig form parterne imellem skal tillægges virkning som en kendelse, jf. lov om Arbejdsretten og faglige voldgiftsretter § 28, stk. 4.

Roskilde, den 2. juli 2010

Niels Waage